

**jugoslovenskih
nacionalistov**

Letna naročnina znaša Din 40.—. Uredništvo in u prava v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 3/I. Račun pri Poštni hranilnici št. 16.160. Rokopisov ne vračamo! Telefon št. 21-09.

Leto V.

V Ljubljani, dne 1. maja 1936.

Štev. 13.

Volk in jagnje

Dunaj, 30. marca 1936.

Avstrija preživlja zopet težke dneve v svoji notranji politiki. Nemir, ki ga človek zaznava tu v javnem življenju, ni one vrste, ki nastane povsod v presledkih na gotovo dobo in mu je že vnaprej določena vloga ventila, ki naj sprosti preko normale naraslo napetost. Ta nemir je nevarnejši, ker ga človek prav za prav ne vidi, ali ga občuti na vsakem koraku povsod okrog sebe. Je kot moker mrz, ki ga toplomer ne beleži, a pretrese človeka do kosti. Svoje vzroke ima v poedinecu, kjer je nastal in narašča vsled neke duhamorne tišine, ki vzbuja najtežje slutnje brez vidnega vzroka.

Ta tišina gre na živce vsem, a najbolj onim, ki imajo v rokah oblast. Tu in tam jo skušajo presekat s hrupnimi paradami, shodi in drugimi javnimi nastopi plačanih mas ter bombastičnimi govori vidnih politikov. To tišino preganja vse časopisje po nalogu vlade z obširnimi poročili o dogodkih v sosednjih državah, pobarvanih s takimi barvami, da bi morale pritegniti oči vsakega Avstrijca na sebe. Razgaljajo se afere in s krikom in vikom približajo na križ poedince, ki so doslužili in odigrali svojo žalostno vlogo v še žalostnejši avstrijski politiki.

Ali ves ta hrup vtone v oni strašotni tišini, ki razjeda prestolico in deželo, v kateri ni odmeva na še tako dobro organizirani režimski tam-tam.

Ravno zadnje dneve je režim poskusil pregnati to mrzlo tišino, ter šel pri tem do skrajnih meja opreznosti. Afera »Phönixa« je zamajala poslednje stebre režima in grozila, da zaduši v korupcijskem gnoju poslednje avstrijske avtoritete. Nasprotniki režima so izrabili to priložnost prav temeljito in na milijone letakov je razkrivalo ta korupcijski škandal z objavo imen onih oseb, ki so prejemale težke denarje od »Phönixa«. To podtalno delo je zopet enkrat pokazalo toliko moč nasprotnikov režima, da so občutili vso negotovost svojega položaja prav vrhovi oblasti. Obstojala je velika nevarnost, da preseka zlokobno tišino jeklo in razgiba mrtvilo ljudstva preko noči v besnečo nevihto. Režim se je dobro zavedal svoje obupne situacije in poskušal je parirati strahoten vtis afere »Phönixa« s sredstvi, ki so vse preveč dvorezen nož, da bi se mogla uporabljati brez nevarnosti tudi za one, ki se jih poslužujejo.

Poslednji govori g. Schuschniga in kneza Starhemberga napovedujejo velike dogodke v notranji politiki Avstrije. Napovedujejo predvsem brezkompromisno borbo vsem nasprotnikom današnjega režima pod pretvezo, da so oni povzročitelji vseh korupcijskih afer v zadnjem času ter krivci političnih in gospodarskih neuspehov sedanjega režima. Ti nasprotniki pa se ne nahajajo izven vrst vladajočih moč, ampak prav v njihovih vrstah.

Namen je prozoren! Porazni vtisi, ki so jih napravila razkritja »Phönixove« afere, se ne dajo izbrisati le s cenzurnimi odredbami, naročnimi propagandnimi govori in sanacijskimi ukrepi, ki jih bo plačal avstrijski davkoplačevalec sam. Prebivalstvo zvezne republike stoji stoddotno pod temi vtisi in javno mnenje zahteva kazni za krivce. Temu javnemu mnenju se ni mogoče več upirati in ga tolažiti z žrtvovanjem par moč, ki jih je roka zakona že itak dovolj vidno zgrabila za vrat.

Kakor izgleda, se je režim tudi odločil vzeti v roko sekino in opravi posel krvnika. Napovedan je padec ljudi, ki so doslej igrali vidno vlogo v avstrijski politiki. Ali vse te izbrane in zaznamovane žrtve so osebe, ki so kljub popolni harmoniji z režimom vodile sicer svojevrstno — ali vendarle opozicijo proti absolutizmu Heimwehra in njegovemu vodstvu.

In tako se odigrava na političnem odru znana basen »Volk in jagnje«. Volk je pil pri izviru potoka, jagnje mnogo — mnogo nižje. Pa vendar je kalilo vodo volku! Heimwehr in njegovi voditelji so prejemale ogromne vsote iz fondov zavarovalnice »Phönixa«, isti Heimwehr nastopa sedaj v imenu ogroženega, oplakanega avstrijskega naroda proti onim, ki so se sem in tja drznili izraziti proti Heimwehru.

Kako bo končala ta basen, je težko preokovati. Volk si bo pač potolažil žejo, lakote pa ne. Jagnje je vse preveč mršavo za tolikšno lakoto!

A. Z.

Cerkev in nacionalizem

Kdor presoja količjak trezno prilike v naši državi, ta bo moral z veseljem ugotoviti, da med posameznimi verami doslej ni bilo omembe vrednih trenj in da ni še niti enemu izmed odgovornih faktorjev prišlo na pamet, izzivati verski oz. kulturni boj. Mlada država, kot smo mi, ne potrebuje trzavic, ki so nujna posledica takih borb, saj imamo drugih nesporazumov in nesoglasij dovolj. Pa se kljub temu ponovno oglašajo razni predstavniki katoliške cerkve ter poudarjajo v govorjeni in tiskani besedi nasprotje, ki obstoja med cerkvijo in državo glede njunih odnosov napram vernikom oziroma državljanom. Pri tem se spodbujajo ob nacionalizem ter proglašajo nas nacionaliste kot ljudi, ki smo proti cerkvi in s tem tudi proti veri, ker poudarjamo, da mora biti vsak državljani popolnoma udan svoji državi in mora gledati v prvi vrsti na interese svojega naroda in svoje nacionalne države.

Nacionalizem? Čudno je, da vsa ta go-spoda prezre pri tem enega izmed najbolj tipičnih nacionalističnih pokretov, to je italijanski fašizem. Fašizem poudarja totaliteto države in zahteva, da se morajo interesom države in razpne nacije podrediti vsi drugi. Fašizem je razpustil italijansko katoliško partijo, fašizem si je podredil prav vse, zlasti mladinske organizacije in fašizem je oni, ki vzgaja italijansko mladino k zavesti, da je država nad vse. Pa sodelujejo kljub temu najvišji cerkveni knezi s tem fašizmom, in ga proslavljajo kot rešitelja domovine. Vsaka fašistična akcija uživa cerkven blagoslov, pa naj bodo to potujočevalnice slovenskih, hrvaških in nemških otrok, pa naj bodo to topovi ali vojne ladje ali pa slednjič vojna Italije proti Abesiniji. Tako nam nudi današnja Italija tipičen primer, kako se zna katoliška cerkev prilagoditi danemu položaju in kako se zna celo podrediti jačemu, če je to trenutno potrebno in koristno. Duce je danes najbolj blagoslovljen človek na svetu, čeprav je tipičen pobornik državne totalitete, kateri se mora podrediti vse!

Drugo je stališče glede Hitlerja. Ta seveda ni tako srečen, da bi sedel v Rimu in tudi ni katolik. Njemu se vsled tega že zamerja to, kar se dopušča drugemu, ista miselnost, ki jo zastopa drugi, pa je zato blagoslovljen. Ne mislimo braniti Hitlerja, ki je Nemčiji koristil do danes vsaj toliko kot Duce Italiji in je bil njegov prihod za Nemčijo vsaj tako nujen potreben kot Ducejev za Italijo. Če se je Hitler lotil rasnega problema na drug način, kot je to storil fašizem, to še ne more biti povod za drugačno gledanje. Nemci se čutijo še v polni posesti svojih moči, vidijo pa na drugi strani škodljive posledice zakonov z Zidi. Če je torej Hitler udaril po Židih in napravil iz njih državljane drugega reda, mu moremo k temu le častitati in bo slej ali prej morala tudi Jugoslavija slediti njegovemu primeru. Koliko židovskega blagoslova smo dobili samo tekom zadnjih let iz Madžarske, Poljske, nemškega dela CSR, Avstrije, zlasti pa Nemčije. O tem se žal ne vodi nobena statistika. Na tisoče in tisoče smo dobili Židov, ki vidijo v nas sebi namenjeno kolonijo, kjer mislijo živeti, dokler jim bo neslo.

In kakšno je stališče katoliške cerkve napram nacionalizmu v Jugoslaviji? Če rečemo, da gledajo predstavniki katoliške cerkve na jugoslovenske nacionaliste kot na neko opasnost za cerkev in vero in predstavljajo idejo jugoslovenskega nacionalizma kot nezdržljivo s predpisano in zahtevano udanostjo cerkvi in veri, nismo ugotovili s tem nič novega in nam tudi nihče ne bo mogel resno oporekati. Seveda velja ta ugotovitev predvsem za zapadne dele naše države, to je za našo banovino in gotove dele savske, primorske in drinske banovine, pač za vse one predele naše države, kjer smatra katoliški duhovnik sebe tudi kot političnega voditelja svojih vernikov in kjer nalaga tem vernikom dolžnost, da mu slede ne samo na verskem, marveč tudi na političnem polju. V tem oziru seveda ne soglašamo s onim delom katoliške duhovščine, ki zastopa to stališče in ga hoče deloma na zelo borben način sprovajati v praksi. Da imamo v tem oziru prav, za to

nam nudi najboljši dokaz dejstvo, da se nahaja in uveljavlja v vrstah jugoslovenskih nacionalistov lepo število katoliških duhovnikov, ki žive vzorno življenje in izvršujejo vestno svojo vzvišeno službo, pa jim niti na misel ne pride, da bi mogli priti vsled svoje-ga jugoslovenskega prepričanja in delovanja v nasprotje s Kristusovi nauki. In poleg tega ne razumemo, zakaj bi smel biti italijanski duhovnik z dušo in telesom udan idejam fašizma in s tem tudi naziranj o totaliteti države, naš katoliški duhovnik pa ne bi smel biti istega naziranja glede Jugoslavije. Saj je tudi Jugoslavija nacionalna država našega katoliškega duhovništva in se to duhovništvo brez dvoma zaveda, da bi mu bilo njegovo versko delovanje mnogo težje in nevarnejše, če ne bi bilo Jugoslavije.

Poznamo argumente, ki se navajajo v tem oziru, pa jih ne moremo priznati, ker stojimo na doslednem stališču, da ni Italija prav nič bližja nebu kot Jugoslavija in da ni italijanski narod s svojim ducejem vred prav nič ljubeši Bogu kot naš, jugoslovenski narod. Stojimo pa tudi na stališču, da sta cerkev in vera dve stvari, ki bi se morali sicer vedno in povsod medsebojno kriti, pa se to ne dogaja ravno tam, kjer posega cerkev v čisto posvetne zadeve in prihaja s tem v nasprotje s prepričanjem velikega števila svojih pripadnikov. Vemo, da bodo te naše misli izzvale tudi kak odgovor. Polemizirali ne bomo, ker se zavedamo, da smo kljub svojem jugoslovenskemu nacionalizmu dobri verniki in nas v tem naziranju utrjujejo oni čestiti katoliški duhovniki, ki žive in delujejo z nami ter nas celo bodre, naj vztrajamo v svojem težkem delu in naj se ne umaknemo za nobeno ceno. In ti častiti duhovniki-jugoslovenski nacionalisti nas tudi utrjujejo v oni ljubezni do države, ki ni pogojna in vezana na ta ali oni režim, marveč gre preko vseh režimov in gleda samo na državo in narod. Lastna država nad vse, narod in njegova narodna država sta večna. Če bi tega ne verovali, bi bili že davno zgubili svoje živce in obupali.

Kralji, Jugoslavija in jugoslovenstvo

Jugoslovenski vojni dobrovoljci so imeli dne 26. aprila v Beogradu svoj kongres. Ta kongres se je vršil v znamenju jubileja dvajsetletnice formiranja prve dobrovoljske divizije v Rusiji. Kongresa se je udeležilo čez 5 tisoč jugoslovenskih dobrovoljcev. Kot glavni govornik je nastopil na tem kongresu podpolkovnik g. Lujo Lovnić, predsednik centralne uprave dobrovoljcev.

Po beograjski »Politiki« priobčujemo iz njegovega govora sledeče:

Zahtevamo, da izvršilno oblast predstavljajo ljudje s polno avtoriteto!

»Ko smo mislili, da je naše delo in naša naloga dokončana, smo prišli do prepričanja, da je naša dolžnost ostati na pozornici. Pri vstopanju v dobrovoljske vrste smo hoteli spoštovanje svobode, spoštovanje državljan-skih pravic, a nad vsem spoštovanje pravice in zakona. Danes, ko smo se zbrali po tolikih letih, moramo žal to ponovno zahtevati. — Zahtevamo polno spoštovanje suverene, vzvišene ideje državnega in narodnega edinstva, edinstva naše kraljevine Jugoslavije. Od naših oblasti zahtevamo, da se Jugoslavija v polnem smislu te besede v delu z vsemi prerogativami spoštuje in ako nekdo zakliče »Doli Jugoslavija«, morajo predstavniki oblasti nastopati prav tako kot nastopajo predstavniki oblasti v Nemčiji, ako bi se kdo drznil zaklicati »Doli Nemčija«, ali v Italiji »Doli Italija«. Zahtevamo polno spoštovanje onega, kar je ustvarjeno s tolikimi žrtvami, morjem krvi in morjem solza. Zahtevamo, da predstavljajo izvršilno oblast ljudje s polno avtoriteto, ki morajo s to avtoriteto izvajati obstoječe zakone za obrambo kralja, države in naroda.

Tovariši, vi ste oni, ki ste bili vedno na braniku naroda in države. Sedaj, ko se vrnete v svoje domove, bodite tudi v nadalje nosilci ideje edinstva tako, da delujete pomirjujoče in preprečujete delo tistih agentov, ki rujejo proti ideji državnega in narodnega edinstva. Zahtevajte kot nosilci te ideje polno zaščito, a ne, da boste izpostavljeni napadom in žalitvam onih, ki nikdar ne bodo pripravljeni dati za to zemljo svoje življenje!

Kot referent za politično in nacionalno vprašanje na tem kongresu, je izvajal g. Djordje Lazarević sledeče:

»Naš program je v tem pogledu kratek in predstavlja trije: kralja, Jugoslavijo in jugoslovenstvo. Ta program so jugoslovenski dobrovoljci izpisali s svojo krvjo v vseh borbah. Odločili so se, da ta svoj program branijo proti vsakomur, pa naj pride s katerekoli strani, pa tudi za ceno največjih novih žrtev. Pri-znati moramo, da imata naša ideja in naš program danes svoje nasprotnike ne le izven države, temveč tudi v državi. Mogoče, da so to ostanki naših starih sovražnikov. Mogoče so oni še danes v direktnih zvezah s predstavniki teh sovražnikov v inozemstvu. Njim je namenjena naša izjava, da se bomo vedno borili in da v tej borbi nismo osamljeni. Budimpešte in Dunaja se nismo bali, ko sta bila najmočnejša, tem manj se bojimo danes njihovega povampirjenega okostja.

Rekel sem, da imamo tudi sovražnike v notranjosti. Izjavljam, da smo odločeni pro-vesti borbo proti njim. Mi smo ustvarili drža-

Kongres je soglasno sprejel sledečo resolucijo:

RESOLUCIJA

Jugoslovenski vojni dobrovoljci, zbrani na svojem kongresu dne 26. aprila 1936, smatrajo za svojo sveto dolžnost, da na prvem mestu iznesejo in poudarijo neuklonljivo zvestobo svojem mlademu kralju Petru II. in da ga pozdravijo z enako neomejeno ljubeznijo in udanostjo, s katero so pozdravili njegovega vzvišenega očeta, viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja.

Jugoslovenski vojni dobrovoljci so ustanovili svojo organizacijo že pred 17 leti s ciljem, prvič, da s svojimi združenimi močmi okrepijo splošno nacionalno in državno fronto, a drugič, da s svojim sodelovanjem s pristojnimi faktorji pomagajo čim hitreje in pravilneje rešiti dobrovoljsko vprašanje. Žal pa njihovo vprašanje, vključno pozitivnim zakonskim odredbam še danes ni rešeno. Mesto da se položaj vojnih dobrovoljcev v svobodni in uedinjeni domovini ojačuje, postaja vedno hujsi in to ne toliko vsled splošnega zla v svetu, kakor vsled nerazumevanja, nerazpoloženja in kljubovanja gotovih krogov, od katerih zavisí rešitev dobrovoljskega vprašanja.

Poudariti moramo, da še danes ni rešena ena izmed najobčutljivejših dobrovoljskih moralnih pravic, t. j. priznanje dobrovoljstva. Niti po 17 letih od osvobođenja in uedinjenja niso prešli še vsi dobrovoljci svojega dobrovoljskega uverenja. Veliko število onih pa, ki so ga dobili, med katerimi so tudi invalidi in nosilci Karadjordjeve zvezde z meči in taki, ki so bili v borbah ranjeni, so nepravilno in protizakonito kvalificirani kot neborci. In kar je najžalostnejše, tem našim ponižanim tovarišim niti po razsodbi splošne seje državnega sveta ni dana možnost, da pridejo do svojih moralnih pravic.

Po 17 letih je še okoli 8 tisoč dobrovoljcev in ustašev, ki niso dobili zemlje, kot jim je zajamčeno z zakonom. Tako delo ne predstavlja le socialno krivico in neizvrševanje jasnih zakonskih odredb, temveč predstavlja nerazumevanje državnih interesov, ker onemogoča kolonizacijo nacionalno izgrajenim dobrovoljcem.

Zemlja pa, ki se je dala dobrovoljcem v znak državnega in narodnega priznanja, še do danes ni vpisana v zemljiške knjige, vsled česar so dobrovoljci poleg nesigurnosti

vo in pozivljamo jo, da danes brani naše ideale. Ako tega neče država, to je, da predstavniki države ne bodo izvrševali svojih dolžnosti, potem se bomo sami dvignili v njeno obrambo.

Kot zadnji govornik se pritožuje g. Srkulj iz Zagreba, sin bivšega ministra, da se jugoslovenstvo, za katero so se borili dobrovoljci, več ne ceni in ne izvaja, ter zaključuje takole:

»To je žalostno dejstvo. To žalostno dejstvo se kaže v tem, da se morajo dobrovoljci, po vseh onih velikih in krvavih borbah, ki so jih morali prestati, skrivati, bežati s svojih domov, da si rešijo golo življenje, ker jih ne more in noče nihče več zaščititi. Ti dobrovoljci bodo morali zahtevati od oblasti, da jim dovolijo, oziroma sama da orožje, ker so si nesigurni svojega lastnega življenja. Nesigurni radi tega, ker se kažejo posledice napačne politike. Lahko trdim, da to ni pravi izraz in pravo mišljenje hrvatskega naroda, temveč, da so to izzvali plačanci, ki so stali nekod na braniku stare Avstrije. Zagotavljam vas, da bodo Hrvati, oni dobri Hrvati, ki jih je še danes veliko število, zopet, ako pride država v nevarnost, hoteli in znali braniti to državo tako, kakor so jo branili oni, ki so odšli v vrste dobrovoljcev.«

izpostavljeni maltretiranju vsled stalnega premeščanja, pogosto tudi brezpravnega odvzemanja te zemlje. Kar je posebno važno, tako stanje onemogoča pravnim naslednikom umrlega dobrovoljca državljansko pravico dedovanja.

Sključujoč se na »narodno in državno priznanje«, ki nam je z zakonom priznано in v interesu države zahtevamo:

1. Da se čimprej likvidira izdajanje dobrovoljskih uverenj.
2. Revizijo vseh doslej izdanih uverenj neborcev v smislu in duhu rešenja splošne seje državnega sveta.
3. Čimprejšnjo razdelitev zemlje vsem dobrovoljcem, ki je še niso dobili in racionalno kolonizacijo dobrovoljcev na tej zemlji.
4. Da se razdeljena zemlja čimprej vknjiži v zemljiške knjige, ker šele tedaj, ko bo dobrovoljcu zagotovljena ta njegova svojina, bo izvršena obveza naroda in države napram dobrovoljcem.

Jugoslovenski vojni dobrovoljci, zvesti svoji jugoslovenski ideologiji, ki jih je vodila v boj za narodno osvobodjenje in uedinjenje, smatrajo za svojo dolžnost in svojo pravico, da ob priliki izvestnih dogodkov in ponovnega gibanja in stavljanja na dnevni red vprašanj, ki segajo v temelje državnega in narodnega interesa, odkrito in odločno dvignejo svoj glas proti vsemu, kar gre na škodo državnega in narodnega edinstva, s katerekoli strani to tudi prihaja.

Jugoslovenski vojni dobrovoljci ostajajo zvesti svojemu delu in svoji ideologiji brez razlike na plemo in vero. Oni smatrajo, da tvorijo vsa tri naša plemena — Srbi, Hrvati in Slovenci eden, edinstven in nedeljiv jugoslovenski narod in da je njihov skupni dom svobodna in nedeljiva kraljevina Jugoslavija, katere temelji se morejo rušiti le preko trupel se preostalih njenih tvorcev.

Ta resolucija je bila sprejeta soglasno.

Še k vprašanju kraljevega spomenika

Ker se še vedno pojavljajo članki, ki v več ali manj farizejski obliki iznašajo pomisleke proti temu, da bi dobil blagopokojni naš kralj Aleksander spomenik, ki bi predstavljal njegov lik, moramo svoj zadnji članek še spopolniti z nekaterimi mislimi. Zakaj ravno lik?

Kdor pozna zgodovino nas Slovencev v dobi po 1. XII. 1918, ta bo moral z žalostjo ugotoviti, da se v tej dobi Slovenci nismo ravno pokazali velikopotezne, marveč smo nasprotno le v premnogi ozirih dokazali, da smo še vedno obremenjeni s svojo nekdajšnjo miselnostjo in prakso, ko smo se morali kot podaniki tuje države boriti za vsako malenkost, nagajati tujim oblastem v vseh mogočih ozirih in kazati svojo upornost tudi v malenkostih, ker nam kaj več ni bilo mogoče. Že nastin, kako smo si sestavili svojo prvo narodno vladno, zlasti pa način, kako naivno smo postopali tik po osvoboditvi in kako smo s to svojo naivnostjo napravili zemljo, ki je bila od nekdaj naša, pa ječi danes pod nemškim jarmom, že samo to je zadosten dokaz naše takratne nesposobnosti. In pozneje? Ni treba navajati posameznih primerov, ponizali smo se kot državljani svobodne Jugoslavije v vlogo drobitža.

Doma, v zakajenih gostilnah in kavarnah smo se pridružili in zabavljali čez vse, kar ni bilo slovensko ter se nazivali sol Jugoslavije. Ko pa so prihajali naši ljudje drug za drugim v Beograd, so drug za drugim omenili in postali le še številke, s katerimi so računali posamezni režimi. Kje bi bilo danes vprašanje naše bolnice in drugih res važnih in nujno potrebnih kulturnih in socialnih ustanov, če bi se bili vsi naši takozvani voditelji, pa naj pripadajo tej ali oni struji, tej ali oni stranki, zavedali, da niso zastopniki te ali one partije, te ali one klike, marveč da je njih glavna in edina naloga energično zastopstvo vseh bitnih interesov naše ožje domovine, seveda le toliko, kolikor so ti interesi združljivi s širšimi in vsled tega prvenstvenimi interesi celokupnega naroda in države.

Ker smo takti, potrebujemo pač vzorov, pri katerih se lahko učimo in s pomočjo katerih se bomo lahko dvignili ne samo v pozo, marveč v miselnost in vlogo resničnih, polnovrednih državljanov svoje svobodne države. Lik tako prerano padlega heroja, blagopokojnega kralja je gotovo v prvi vrsti sposoben,

da nam predstavlja tak vzor. Čeprav je zrasel dejansko v majhnih razmerah, najprej kot izgnanec v Švici, pozneje kot drugi kraljevič in nato kot prestolonaslednik male kraljevine Srbije, čeprav tudi telesno ni bil noben velikan, pa je segalo njegovo obzorje daleč preko ozkih meja njegove takratne domovine ter je obsegalo že v njegovih mladostnih letih vso našo jugoslovensko zemljo. Oni, katerim je bila dana čast, da so mogli biti njegovi sodelavci že od leta 1908 dalje, vedo, kako živo se je, čeprav prestolonaslednik, ki mora paziti na vsako svojo besedo, zanimal za vidno in nevidno delo Narodne Odbrane kot one organizacije, ki je predstavljala celokupni srbski del našega naroda in si je kot taka zapisala na svoj prapor osvobodjenje in uedinjenje vseh Jugoslovenov. Ta ideja je živela v mladem Aleksandru, ta ideja je zajela vse njegove misli in želje, tej ideji je posvetil vse svoje delo in vse svoje žrtve. Preko vseh malenkostnih pojavov vsakdanjega življenja je gledal samo proti temu cilju, samo proti temu cilju je usmerjal svoje korake. In pri zasledovanju tega cilja je gledal preko Srbov in Hrvatov tudi na nas Slovence. To pa ne samo v frazah in lirskih pesmih, marveč predvsem na bojnih poljanah. In čim več je bilo ovir, čim bolj nemogoče se je zdelo takrat ne samo vsej Evropi, marveč tudi nam Slovincem, da bi se mogel ta sen uresničiti, tem trdovratnejše je bilo njegovo delovanje, tem odločnejše je dvigal svoj glas tudi za nas, Slovence.

Ali ni potem dolžnost vseh nas, da si postavimo Njegov junaški in genialni lik na prostor, kjer ga bomo imeli vedno pred seboj in kjer bomo morali neprestano zreti v ostro začrtane poteze onega viteškega Kralja Aleksandra I. Uedinitelja, brez čegar žrtve in naporov in brez čegar ogromne širokopoteznosti mi Slovenci ne bi bili danes državljani svoje svobodne nacionalne države! Lepi so napisi na šolah in bolnicah, toda ti napisi ne govorijo tako glasno kot govori in mora govoriti lik. Ni torej le naša dolžnost, da se odločimo Njegovemu delu in Njegovim žrtvam z reprezentativnim likovnim spomenikom, to zahteva tudi naš interes. Še nam je treba vzgoje, še nismo dozoreli za državljane svobodne nacionalne države in vsled tega potrebujemo še vedno pouka in vzorov. Ta pouk naj nam daje lik, ki bo stal neprestano pred nami in bo predstavljal Njega, ki nam je dal svobodo.

Po naši zemlji

Dr. Maček in židje

Tudi na Hrvaškem je pričel pihati oster protizidovski veter. Kljub vsem političnim strastem se je narod zavedal bistvenega vprašanja svojega obstoja, ki ga mori že tako dolgo in ki je eden glavnih vzrokov nemoči domačega človeka in nadvlade tujcev — Židov.

Mi nismo bili nikdar v dvomih od kod podpora dr. Mačku in njegovi politiki. Tisti politiki, ki je bila vedno le destruktivna in ni pokazala do danes drugega kot trdno voljo rušiti vse, brez obzira ali je dobro ali slabo. Sistem te politike je vse preveč nosil znak dela tistih, ki skušajo povsod v svetu razpihovati strasti in razvratnost v javnem življenju ter si na ta način ustvarjati situacijo, ki omogoča brezdušno izmozgavanje.

Vsled tega smo tudi s skepto poslušali trditve raznih prijateljev in simpatizerjev dr. Mačka, ki so kazali na vedno bolj narasčajoči odpor proti Židom na Hrvaškem, češ — glejte, Maček pozna največjo rakrano našega ljudstva in jo je pričel radikalno zdraviti; Maček vodi borbo proti Židom do iztrebljenja itd. Manjkala je pač vsaka najmanjša logična vez med njegovo zaslepljeno politiko in to krvavopotrebnost protizidovsko akcijo. Kljub temu pa so se te trditve vzdržale do nedavnega, ko je dr. Maček presegel svoj »legendarni« molk in podal izjavo, v kateri

obsoja protizidovski pokret, »ker HSS ne sodi ljudi po poreklu in veri, temveč po poštenju in človečnosti«.

Ta izjava je silno interesna in je naravnost historični dokument Mačkove politike. Ona dokazuje, da se dr. Maček — ako nič drugega — vsaj ne zaveda, da je naš narod — posebno pa hrvaški del tega naroda predmet najgubnejše eksploatacije Židov in židovstva in to v toliki meri kot sicer malokateri narod na svetu. Še več! Ta izjava dokazuje, da je g. Maček s svojim srem mnogo bolj na strani sinov Abrahama, da mu je skrb za njihov blagor in njihovo varnost večja, kot skrb za one tisoče krvnih bratov, ki so bili žrtve njegove politike.

G. Maček v prid teh tisočev svojih krvnih bratov do danes namreč še ni prelomil »zaobljube molka«, dočim jo je prelomil z naravnost nervozno naglico v prid Židov.

Končno pa vzbuja ta izjava upravičeni sum, da sme g. Maček odpreti svoja usta le na povelje in ni več gospodar niti svojega jezika.

Nešteto strahotnih korupcijskih afer in drugih dokazov strašnega zlorabljanja gostoljublja, ki ga uživajo Židje pri nas, so odprli narodu oči. Vsa ta dejstva pa niso odprla oči dr. Mačku, ki zahteva od svojih somišljenikov, da iščejo in najdejo v Židu poštenje in človečnost. Dr. Maček pač mnogo zahteva od svojih ljudi.

Vsem organizacijam in poverjeništvom NO!

Zadnji čas je bilo zelo mnogo govora o razpustu Oblastnega odbora NO v Ljubljani in temu Oblastnemu odboru podrejenih organizacij in poverjeništev. Če in koliko so bile te govorice morda utemeljene, o tem bomo še obvestili članstvo. Danes ugotavljamo, da je odpadel vsak razlog za take govorice. Oblastni odbor NO v Ljubljani bo obstojal še nadalje ter vršil svoje delo kot doslej, to je pod vodstvom Središnjega odbora NO v Beogradu in v okviru oblastveno potrjenih pravil!

V Ljubljani, dne 1. maja 1936.

OBLASTNI ODBOR NARODNE ODBRANE V LJUBLJANI.

Nekaj pripomb...

Ker moramo verovati »Slovenec«, moramo smatrati, da je prošlo nedeljo, 26. 4. t. l. g. minister dr. Krek Miha na svojih dveh shodih v resnici govoril tako, kot je poročal »Slovenec«. Govoril je o Orjunaših in Četaših, o dogodkih v Otočah, Podnartu in Trbovljah ter podčrtal, da predstavljajo ti dogodki največjo strahoto, ki smo jo doživeli v Jugoslaviji. G. minister je tudi rekel, da predstavljajo razni dogodki v savski banovini le odgovor na omenjene dogodke v Otočah, Podnartu in Trbovljah.

Naj nam z ozirom na ta izvajanja dovoli g. minister, da ugotovimo samo eno, kar ni naš izum, marveč je globoko prepričanje vseh iskrenih jugoslovenskih državljanov, pa naj pripadajo tej ali oni politični stranki.

Ne gre danes za borbo proti Orjunašem in Četašem, kajti Orjunašev že od 6. I. 1929 več ni, Četašev oz. pravilno Četnikov pa ni toliko, da bi se jih moglo smatrati kot kako opasnost in da bi se izplačalo nastopiti proti njim. Ime Orjunaš, Četaš itd. se danes ne uporablja več kot naziv pripadnikov Orjuna ali Udruženja četnikov, marveč kot označba vseh onih, ki vztrajajo na svojem jugoslovenskem nacionalizmu. Jugoslovenski nacionalisti niso bili nikdar, niso in tudi ne bodo nikdar opasni za državo, za katero so oni sami največ trpeli in krvaveli.

Mi ostanemo mirni. Oni, ki so prestali toliko borb in toliko ran za osvobodjenje in uedinjenje našega naroda, oni, ki so vsa leta v svobodni Jugoslaviji stali ob strani in motrili dogodke, ki so se razvijali na tako žalosten način, oni, ki so znali očuvati brezpogojno disciplino in hladnokrvnost v najtežjih trenutkih — vsi ti imajo to svojo hladnokrvnost tudi še danes, ker vedo, da služijo ideji, ki je večna in bo zato tudi zgodovina pisala o delu in trpljenju onih jugoslovenskih nacionalistov, ki so kot neznanj junaki krvaveli in umirali pod prapori jugoslovenskih nacionalističnih organizacij.

Naš kemični institut

■ Naša univerza ima mnogo perečih problemov, ki bodo morali najti prej ali slej svoje rešitve. Med njimi je trenutno najaktualnejši — vsaj v javnosti — naša univerzitetna knjižnica. Razpravljati o tej, za razvoj vse naše kulture tako potrebni instituciji, bi bilo odveč. O tej potrebi je danes vsakdo, ki ima le malo smisla za stvar, globoko uverjen, nekateri, ki o tem še niso prepričani, pa ne bomo nikdar spreobrili. Žal — izgleda vsaj tako — spadajo med te ravno oni, ki so odločevali, ker sicer bi univerzitetna knjižnica že davno stala.

Kakor je naši kulturi potrebna univerzitetna knjižnica, tako je potreben našemu gospodarstvu kemični institut. Z ozirom na stanje, v katerem se to naše gospodarstvo nahaja, pa je gotovo tudi to vprašanje tako važno, da ga ne bi smeli tako grobo zanemarjati. Brezbrižnost, s katero se je ves čas obravnavalo vprašanje kemičnega instituta v Ljubljani, je mogoča le med nami.

Po skoro 20letnem obstoju lastne univerze, imamo to, za naše gospodarstvo tako pomembno institucijo še vedno v kletih I. drž. gimnazije v Ljubljani. Ako človek zaide v te kletne labirinte in gleda naše znanstvenike, v kakšnih okoliščinah in s kako omejenimi sredstvi vrše tu svoje delo, mu bo razumljivo marsikaj, kar mu je bilo doslej uganka. Dočim drugi narodi in druge države investirajo ogromne vsote v take laboratorije, ki s tolikimi uspehi iščejo nova pota v gospodarskem življenju ter ga čuvajo pred zablodami, ki pogostokrat stanejo državo tako silne pare, smo pri nas še vedno mišljenja, da je to delo nekako igrakanje in da je denar, vložen v take institucije, mrtev kapital.

Tako kot povsod, tudi tu ne moremo računati z izboljšanjem vse dotlej, da pridejo do besede otroci današnje dobe, ki žive s časom in njegovimi potrebami. Vsa znamenja pa kažejo, da nismo daleč od tega trenutka.

Naša narodna zavest

Nemcem, ki so odkrili pod vodstvom Führerja čisto nemško raso, se ne smemo čuditi, če so odkrili na našem ozemlju poleg Slovencev in Nemcev še narod »Vindišarjev«. Pomniti pač moramo, da smo dali povod za to odkritje mi sami, ker nam manjka že od nekdaj narodne zavesti. Več tisočletna nadvlada tujih narodov nam je vzgojila oni hlapčevski duh, ki nam ne dopusti, da bi prišla naša narodna zavest v splošnem do one veljave, ki je v današnji borbeni dobi za obstoj vsakega naroda nujno potrebna. Dobro se spominjamo, da so šteli Nemci celo Kranjsko med nemške pokrajine. In če se ozremo po naši ožji domovini, opažamo, da zavzemajo še danes osebe, katere so smatrali Nemci za stebre nemškega mostu do Adrije, odločujoča

mesta v naši industriji in trgovini in boljša mesta v drugih poklikih.

Poseben madež bele Ljubljane pa se nam zdi, da deluje še danes med nami društvo, ki si upa povdarjati in braniti svoj nemški značaj, to je društvo »Ostrorelcev«. Kot najstarejše društvo ima isto gotovo zgodovinski pomen. Kot nemško društvo pa ta ostanek iz dobe gospodujočega nemštva gotovo ni v skladu z našim bodisi že jugoslovenskim bodisi slovenskim prepričanjem. Pristojni upravni oblasti priporočamo, da si bliže ogleda pravila tega društva, ki so tako spretno sestavljena, da lahko varujejo za vse večne čase nemški značaj društva. Odbor namreč končnoveljavno sprejema in zavrača člane, pazi pa seveda strogo na to, da imajo v društvu člani, ki smatrajo za zvezdo vodnico do nadvlade nemštva na celem svetu, večino.

Značilen za stališče društva »Ostrorelcev« je konkreten slučaj, ki se je dogodil že po prevratu v naši narodni državi. Člani Slovenskega lovskega društva so želeli poživiti streljanje v Ljubljani in so v ta namen pristopili kot člani v društvo »Ostrorelcev«. Na običnem zboru društva »Ostrorelcev« so skušali priti, da bi lažje dosegli svoj cilj, v društveni odbor Ostrorelcev. In bi bili tudi dosegli svoj cilj, da se niso našli v lastnih vrstah lovci, ki so zatajili svojo narodnost in so glasovali z Nemci. Slednji so namreč razposlali vsem nemško čutečim članom nujen poziv, da se morajo udeležiti običnega zbora, češ, edino nemško društvo v Ljubljani je v nevarnosti za svoj obstoj. In res so prišli vsi, prav vsi nemško čuteči člani iz Ljubljane in od drugod, še posebno tudi vsi tirolski Nemci iz Domžal. Zmagali so po zaslugi narodno manj zavednih Slovencev in nemški značaj društva »Ostrorelcev« je ostal ohranjen.

Posamezni odborniki Slovenskega lovskega društva so še pozneje stopili v zvezo s tajnikom »Ostrorelcev« z realnim predlogom, da bi si »Ostrorelci« in lovci postavili v Ljubljani skupni dom: »Dom Ostrorelcev in lovcev«, kar bi bilo gotovo v korist obeh društev, ker bi poživilo streljanje, ki se je do takrat in se tudi sedaj še vrši v najozjem krogu maloštevilnih oseb. Toda nemško društvo »Ostrorelcev« se je čutilo tako varno v naši narodni državi, da tudi tega predloga ni sprejelo. Končno je imelo prav, saj smo v zadnjem času brali, da si mestni muzej ljubljanski šteje v nekako čast, da sme brezplačno hraniti trofeje tega nemškega društva v svojih prostorih. Da bo pa to poročilo o naši narodni zavesti še bolj zanimivo, pripominjamo, da je na gori omenjenem običnem zboru društva »Ostrorelcev« lomila kopje za nemški značaj društva ista oseba, ki danes predseduje Zvezi lovskih društev dravske banovine in da je bil na običnem zboru Zveze lovskih društev, ki je izvolil omenjenega predsednika, izvoljen za odbornika »Zveze« lovec, ki je skozi dolgo vrsto let dosledno in z verno branil nemški značaj društva »Ostrorelcev«. Narodna zavest Ljubljančanov in narodna zavest lovec dravske banovine ni torej posebno velika.

Kdor pa hoče vedeti kaka da je naša vseslovenska narodna zavest, naj čita ljubljansko glasilo režimske stranke. Tam bo našel vsak dan najmanj en članek, ki bo napadal Rusijo. Pa vendar vsak človek količkaj normalne pameti lahko ve, da brez Rusije v doglednem času ne bo niti balkanskih niti severnih Slovencev.

V nedeljo 10. maja t. l. priredi strelska družina na vojaškem strelišču jurjevanje. Začetek ob 6. uri zjutraj, nakar se prične streljanje. Vabljeni vsi prijatelji strelskega pokreta.

Organizirajmo izseljeniško službo!

Zdi se mi, da posvečamo gotovim stvarjem premalo pažnje. Milijon Jugoslovenov prebiva izven domovine, raztreseni po vseh kontinentih, se bore za obstoj. Milijoni dinarjev prihajajo vsako leto v našo državo, s katerimi se preživljajo ali je vsaj zboljšano gmočno stanje celim družinam.

Mi od naših izseljencev samo prejemo, ne dajemo jim nič. In zato postajajo naši ljudje Francozi in Američani, tonejo v nemškem morju, izgubljajo se po Braziliji in Argentini in po vseh deželah sveta. Izgubljajo se moralno in narodno, bijejo se s sovražno tujino, neki vstajajo, drugi padajo. V svojo njihovo gigantsko borbo za obstanek ne posega država skoraj nič, vsaj veliko premalo. Par komisarijotov, nekaj duhovnikov, (misljiv), dva učitelja, to je vse, kar jim nudi domovina.

Izseljenci v tujini pa sanjajo o rodni kraj, mislijo na svoje in domače, spremljajo zvesto vse spremembe v domovini, upajo na bolje in se bijejo, delajo, garajo.

Močni in oni, ki jim je bila sreča mila, se dvignejo in mnogi pozabijo na domovino, ki jim ni pomagala v njihovih težkih dnehi. Tisoči nesrečnih pa ginejo in gledajo nazaj v daljino domovino, s kletvijo, ker ji ni mar sinov, ki so šli iskati srečo.

Treba je prenehati z dosedanjim mlačnostjo. Razen Rafaelove družbe ni nobene organizacije, ki bi se brigala za izseljence, kljub temu, da imamo društev brez števila. Pač pa poznajo izseljence, kadar je treba denarja.

Pri nas se še ni izoblikoval realno nacionalni gospodarski duh, bijejo se med seboj struje različnih pogledov na notranji ustroj Jugoslavije in se nam zdi skrb za izseljence predaljna in premalo važna. V bodočnosti, ko bo narod v osnovnih državnih pogledih enoten, bo nujno samo po sebi naraslo zanimanje za naše izseljence. Vendar, ako bomo čakali na to dobo, bomo začeli za mnoge — prepozno.

Danes, ko je gmočno stanje premnogih izseljencev obupno, ko nacionalizmi, med katerimi žive, usodno posegajo v njihova kulturna ali verska društva, ko je mladina pod vplivom razvitih nacionalnih organizacij ali komunistov in se v tuji šoli potuje, je nujno potrebno, da brez odlašanja organiziramo izseljeniško službo. Pa ne le izseljenci rabijo podporo domovine. Tudi domovina rabi živih pobornikov v tujini, ki odpirajo tujcem o nas in se bore za naše interese ter pobijajo sovražno nam propagando. Organizirani izseljenci, priključeni k svoji domovini, so najdragocenejši propagandni aparat, ki služi vsak trenutek domovini nesebično in mnogo bolj uspešno, kot za drage denarje kupljeni tuji!

Vendar niso dovolj komisarijati, ki bodo skrbeli samo za odvoz izžerpanih in pregnanih izseljencev v domovino. Komisarijati morajo biti azili za vse naše uboge, morajo biti žarišča, preko katerih se bo vlivala iz domovine naša narodna misel in kultura.

Komisarijati morajo biti socialno-narodne ustanove in morajo imeti v tem smislu najširši, neomejen delokrog in potrebna gmočna sredstva na razpolago. Sredstva za to se morajo najti. Saj izseljeniški fond obstoja.

Komisarijati sami vsega dela ne bodo zmogli. Za to službo morajo imeti pripravno osebje.

Pomožne roke vsakega komisarijata morajo biti nacionalni učitelji in duhovniki. Brez šol ali vsaj tečajev v jugoslovanskem jeziku si ni mogoče misliti narodnostnega dela med izseljenci. Brez šol ni mogoče očuvati izseljencev domovini. Istotako bo brez duhovnikov delo ničevno. Tuji duhovniki ne bodo gojili jugoslovanskega duha.

Izseljencem bo treba ustvariti milje jugoslovanske domovine: domačo govorico, običaje — vse, kar priklepa človeka k narodu, mora čutiti v tujini. Harmonsko narodno delo bo šele obrodilo zaželjene sadove.

Ni mi znano, da bi kakšen naš državnik obiskoval naše izseljeniške kolonije, ali vsaj, da bi skušal energično jim pomagati. Mnogo bolj se brigajo za naše izseljence razne izdajice, ki širijo med njimi mržnjo do domovine, širijo lažne vesti o naših razmerah in tako napačno informirajo tujino ter tam najdejo denar za svoje zločinsko delo. Država pa nasprotno ne kaže dovoljnega zanimanja za izseljence, nima dovolj organiziranega spoja z njimi in zato imajo mnogi izseljenci napačne podatke in predsodke o lastni domovini.

Zato je treba organizirati izseljeniško službo. To je naloga države, društev in poslovalcev. Časopisi, članki, narodni filmi, knjige — koliko vezi bi se utrdilo med domovino in izseljenci. Življenje izseljencev — koliko snovi za romanopisce. Citalnice po mestih tujine!

Komisariji in osebje pa mora biti v nacionalnem in narodnem čustvovanju na višku, sposobno in pošteno, ker daleč v svetu predstavljajo upravo domovine in v njih vidijo in po njih sodijo izseljenci funkcionarje in razmere v domovini.

Delokrog tega osebja (komisarjev, učiteljev in duhovnikov) ni točno začetan. Kolikor več volje, poleta in sposobnosti imajo, toliko tudi več uspeha na korist izseljencev in ugleda domovine.

Na ta mesta ne spadajo birokratični uradniki, nego ljudje široke duše, ki bodo zmogli prenesti mnogo lastnega in olajšati mnogo tujega gorja.

(Prip. Cela Južna Amerika ima en komisariat in dva duhovnika za 150.000 Jugoslovenov, razmetani širom vseh držav Južne Amerike.)

B. D.

Še enkrat igralni aparati

Ni dolgo tega, ko smo opozorili javnost na nov pojav v nekaterih ljubljanskih lokalih. Takrat je bila ta stvar novotarija in igranje s temi aparati je gojilo le manjši krog ljubljancov. V tem kratkem času pa se je razpaslo igranje v toliki meri, da smo prisiljeni spregovoriti še enkrat o tem, sedaj pa poslednjič.

Pred igralnimi aparati se drena dan za dnem kopica šolarčkov, ki zapravljajo tu dinar za dinarjem, da mora postati človek pozoren — odkod ta denar! Kdor ve, koliko je treba prigovarjanja in agitiranja v šolah, da prinese otroci za dobro stvar dinar, temu se vzbude težki pomisleki, ko gleda nedoraslo dečko dan za dnem zapravljati v tej hazardni igri dinar. Igralska strast, ki je zgrabila to mladino, mora imeti težke posledice, prav tako kot jih imajo druge strasti, ki ji oblasti toliko pobijajo.

Vsled tega vprašamo: Zakaj prosvetna oblast ne ukrene ničesar proti tej igri in ne pokaže mladini vse umazanosti te igre, s katero izkorišča neka trdka lahkomišelnost ljudstva in kuje iz nje kapital. Napis na aparatih, ki zabranjuje mladini izpod 16. leta

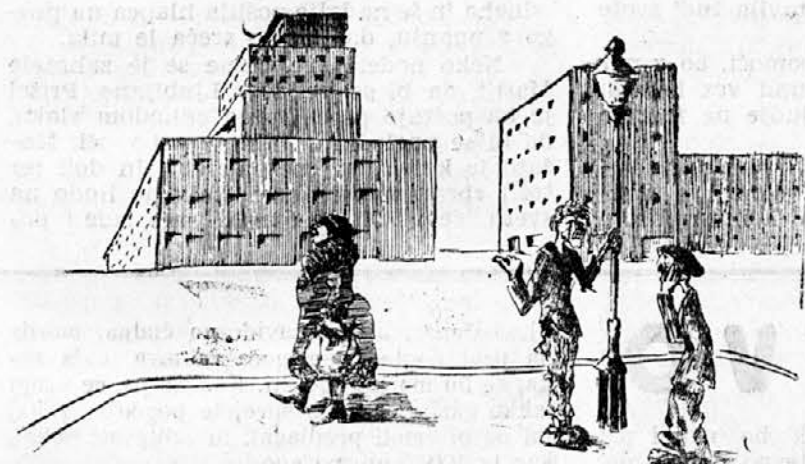
igranje, je brezpredmeten, o čemer se lahko vsakdo prepriča sam.

Končno moramo tu ugotoviti tudi dejstvo, da je »Jadranska straža« s tem, da je posodila svojo firmo za te igralne aparate, napravila zelo nepremišljen korak. Dolžnost vsake nacionalne organizacije je predvsem vzgajati kremenite značaje in jih napraviti nedostopne za razvrtnost. To je tudi dolžnost Jadranske straže in prisiljeni smo, da jo na to dolžnost javno opozorimo.

Prepričani smo, da je vsa poštena javnost z nami istega mišljenja. Vsled tega zahtevamo brezpogojno, da se ti aparati odstranijo iz javnih, vsakomur dostopnih lokalov. Ako tega ne store prizadeti, bomo storili to mi v polni zavesti svojega dejanja in svoje odgovornosti pred mrtvo črko zakona!

ČITAJTE „Pohod“!

ŽOLČNI KOTIČEK

Gospa Veilchenduft:
»Neverjetno! Imata vitko linijo, ki si jo že deset let želim in prenašam zanje največje muke, pa še nista zadovoljna.«

ZMAHTNO

Pod tem naslovom ponatiskuje Kmetijski list našo notico »Phönix« iz žolčnega kotička predzadnje številke »Pohoda«. Ponatis je skoro brez komentarja, ali kolikor ga je, izgleda kot nekaka zafrkacija te naše notice, oziroma je naravnost napad na našo žurnalistično informiranost.

Svetujemo »Kmetijskemu listu«, da vzame v roke »Tätigkeitsbericht« zavarovalne družbe »Phönix« za leto 1933/34. in poišče kakšno ime, ki smo ga imeli s svojo notico v mislih in ki ga more imenovati v zvezi s to afero. Sploh pa naj čitajo gospodje okoli »Kmetijskega lista« to, kar razumejo!

PREVIRANJE PRI SLAMIČU

× Menda največ radi tega, da nam ostane lepa beseda »previranje« v spominu, se je vršil pred kratkim pri »Slamiču« sestanek naših političnih velmož, ki je reševal slovenske sodobne politične probleme. Predsedoval mu je g. dr. Dinko Puc, ki ima legitimacijo za to čast v tem, da je ovekovčen na sliki v »Slamičevi lovski sobi«, ko dere zajca.

Po soglasni ugotovitvi, da je sporazum med gospodi voditelji dosežen in urnebesnem navdušenju zborovalcev, da so izgubljene ovce naše zopet svoje pastirje, je stavil g. dr. Novčan predlog, da se stari generali umaknejo, ker je edini politični uspeh, ki so ga še mogli doseči — to je ta sporazum — dosežen. Tudi ta predlog je bil v splošnem navdušenju sprejet. (G. voditelji so se vzdržali glasovanja.) Ker je bil uspeh zborovanja na dlani, se je soglasno sklenilo, da se sestanki v obliki »Narodnega sveta« ponavljajo vsaj vsak teden. Prvi sestanek, ki bi se že moral vršiti, pa je za enkrat preložen za nedoločen čas, v splošno zadovoljstvo vseh prizadetih.

Ako je bil pojem »previranje« doslej še komu neznan, mu bo postal jasen iz poteka zgoraj opisanih dogodkov.

PODPORA BEDNOSTNEMU FONDU

× Organizacija brezposelnih nas obvešča, da so njeni člani v zadnjem času naklonili večjo podporo temu fondu v obliki petdinarske taksne pristojbine na prošnjah za podporo. Ker je teh nerešenih prošenj že prav lepo število, je tudi podpora brezposelnih bednostnemu fondu izdatna. Organizacija upa, da bo na ta način nekaj njenih članov dobilo podporo zgoraj imenovanega fonda.

DA BO VSEM PRAV!

× Ker je iz neke izjave g. prof. Koštiala razvidno, da nam očita »vzdrževanje Pohoda iz bednostnega fonda banske uprave«, se je odločilo uredništvo žolčnega kotička, da bo v bodoče to »vzdrževalnino« nakazovalo vsak mesec sproti direktno g. profesorju. Kot pozitivni državljani pozivljamo istočasno davčno upravo, da obdavi profesorja Koštiala za te dohodke in prepričani smo, da jih bo g. profesor v redu plačeval.

GORENJSKA SENZACIJA

O važnih sestankih, ki so jih imeli naši Pohorci na Pokljuki, so šele sedaj prodrlje v javnost razne podrobnosti. Iz avtentičnega vira smo zvedeli tudi za sestanek dveh zelo merodajnih oseb, ki zna imeti usoden pomen za naše notranje politično življenje. Z njim je namreč dokazano, da so se sestali pristaši pohorske opozicije in režima. Četudi ni gotovo, da sta ti dve osebi imeli kaka posebna pooblastila svojih skupin, vendar je napravil sestanek med g. Drežče Verbičem in šoferjem g. predsednika vlade mnogo skrbi vsem političnim krogom. Kljub naporom in novinarski iznajdljivosti pa nam ni uspelo zvedeti za vsebino te konference.

ZOPET ENA KRIZA

× Iz zanesljivega vira smo zvedeli, da so podali vsi odborniki »Društva za varstvo živali« ostavko na svoje položaje. Kot razlog navajajo dejstvo, da do danes ni bil še nihče od sokrivcev umora najznamenitejšega ptiča »Phönixa« klican na odgovor. Poleg tega je odbor mišljenja, da bi se sicer afera »Windišerja«, ki je ob smrti »Phönixa« zagledala beli dan v »Berliner Tagblatt«, ne pojavila in ne bi delala škodo našim, posebno še slovenskim interesom.

Kako se bo zadeva razvijala dalje, se še ne ve. Ni pa izključeno, da »Društvo za varstvo živali« sploh likvidira in da se ustanovi prepotrebno »Društvo za varstvo ljudi«.

ZAKAJ »SLOVENIJA« HIRA?

× Ker ni nihče od njenih lastnikov prišel pravočasno na idejo, da bi pokazal par izvodov tega lista generalnemu direktorju »Phönixa« na Dunaju.

CENE SE ZNIŽAJO ...

× Kartel jugoslovanskih tovarov za barve je na svoji zadnji seji ugotovil, da je konsum črne barve zelo padel, vsled česar se je sklenilo občutno znižanje cen tej barvi.

D O P I S I

ŠE O RAZMERAH NA KOČEVSKEM

Oblastni odbor NO je naslovil v eni zadnjih števil Pohoda na Škofijski ordinarijat v Ljubljani javno vprašanje radi nemogočih razmer, ki obstojajo glede uporabe slovenske in župnijske kočevske otoka. Odgovora do danes ni bilo, najbrž za tudi ne bo, razmere pa so vedno iste in ni čuda, če naši ljudje obupujejo in se čutijo popolnoma zapuščene.

Kdor bi napravljajl statistiko, bi prišel do naravnost neverjetnih rezultatov ter bi moral ugotoviti, da naši slovenski verniki v kočevskem otoku nimajo dosti več pravic kot jih imajo n. pr. ubogi koroški Slovenci v Avstriji. Ta primera se vsiljuje sama po sebi, ta primera pa tudi najbolj osvetljuje nevzdržnost razmer, ki bijejo v obraz oni časti in onemu ugledu, ki jih moramo uživati Slovenci, če hočemo predstavljati na zunanjo polno-

vreden del jugoslovanskega državnega naroda.

Župnija Kočevje-mesto ima nemškega dekana, ki seveda obvlada slovensčino, ter dva slovenska kaplana. Čeprav je slovenskih vernikov več kot polovica in čeprav bi se morala služba božja po obstoječih predpisih vršiti po polovici slovenski, po polovici nemški, se to v praksi ne izvaja, seveda na škodo Slovencev. O tem je bilo govora že v prvem članku.

Župnija Mozelj ima župnika, ki zna prav malo slovensčine. Kadar čita oznanilo ali evangelij v slovensčini, izgovarja lepi naš jezik na način, ki vzbuja odpor slovenskih vernikov, ki jih je vsaj 33%, pa imajo vsak mesec samo enkrat slovensko službo božjo. Slovenskega obrednika seveda ta fara ne pozna. Pod to faro spada tudi ekspozitura Zdihoval, kjer ekspozit sicer razume nekaj slovensčine, pa je ne obvlada v govoru, čeprav je polovico njegovih vernikov Slovencev in bi morala obstojati popolna pariteta slovenske in nemške v cerkvi. Sedaj se vrši služba božja v tej ekspozituri samo v nemščini!

Župnija Spodnji Log vodi slovenski župnik, ki pa je žal bolehen. Čeprav ima ta župnija preko polovice slovenskih vernikov, se vrši služba božja v slovensčini le vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Župnija Stara Cerkev ima nemškega župnika, ki pa obvlada slovensčino. Čeprav je v župniji vsaj 1/3 Slovencev, imajo naši rojaki vsak mesec le enkrat v nedeljo zjutraj svojo mašo.

Župnija Grčarice sedaj ni zasedena ter jo oskrbuje začasno župnik iz Gotenice. Čeprav je v tej župniji in v Gotenicah vsaj 1/4 Slovencev, se vrši služba božja v obeh župnijah samo v nemščini.

Župnija Kočevska reka vodi Nemec, ki govori le za silo slovenski. Tudi tu je predpisan slovenski list in evangelij, pa se Nemci silno razburjajo radi tega. Ko je slovenska žena v cerkvi vstala med čitanjem slovenskega evangelija, jo je nemška inteligentka sunila, češ, kaj vstajaš. Ista nemška inteligentka je zagrozila neki slovenski ženi, da je župnik ne bo izpovedal, če bo vstajala pri čitanju slovenskega evangelija. Verniki se tudi pritožujejo, da čujejo celo v spovednici kočevsko nemščino na svoje slovenske izpovedi.

V župniji Borovec je župnik Nemec, ki za silo lomi slovensčino. Čeprav je vernikov preko polovice slovenskih, se vrši služba božja samo v nemščini.

V župniji Koprivnik je Slovencev nekaj manj kot polovica, nemški župnik, ki prav dobro obvlada naš jezik, pa vrši službo božjo samo v nemščini.

Župnija Nemška loka upravlja župnik iz Starega trga pri Črnomlju. Čeprav je najmanj 1/3 slovenskih vernikov, je službeno predpisana pariteta nemščine in slovensčine in so torej tudi tu Slovenci zapostavljeni.

Župnija Stari log vodi nemški župnik, ki govori prilično dobro naš jezik. Čeprav je med verniki ca 25% Slovencev in je n. pr. vas Smuka popolnoma slovenska, se vrši služba božja samo v nemščini.

Župnija Polom ima nemškega župnika, ki ne obvlada našega jezika in ga le za silo razume. Pri ca 25% slovenskih vernikov se vrši služba božja samo v nemščini.

V župniji Topla Reber je župnik Slovenec, služba božja je samo nemška, ker je večina vernikov Nemcev.

Župnija Črmošnjice ima slovenskega župnika. Čeprav je ca 25% vernikov Slovencev, je služba božja samo nemška.

Župnija Poljane pri Toplicah upravlja župnik iz Toplice, pri ca 25% Slovencev je služba božja samo nemška.

Isto velja za župnijo Planina, ki jo opravlja župnika Semič.

Župnija Draga ima slovenskega župnika, je popolnoma slovenska in ima slovensko božjo službo.

Tem objektivnim podatkom ni treba prav za prav dodajati ničesar. Zadošča ugotovitev, da ne najdemo pod božjim solnceom države, ki bi kaj takega tolerirala in dovoljevala, da uživajo drugorodci dejansko večje pravice kot pripadniki državnega naroda in da morajo ti poslednji pri svojih lastnih oblasteh voditi brezupno borbo za svoje najelementarnejše pravice. Pri tem pa grozi še poslabšanje položaja, ker se mnogo govori o novih nemških duhovnikih, ki jih bomo dobili iz rajha. Tako študira zadnje leto bogoslovja v Ljubljani rajhovec Sieber Heinrich, ki stanuje v Ljubljani pri lazaristih. On hodi v civilni obleki in je obiskal že vse pomembnejše nemške naselbine v Jugoslaviji. Bil je v Beogradu in Bosni, dobro pa pozna zlasti kočevski otok. Brez dvoma bo slej ali prej oznanjal božjo besedo tudi slovenskim vernikom!

Čudna stvar je tudi zadeva matic, ki jih vodijo župni uradi. Da so kočevski župniki vodili vse te matice samo v nemščini, to je samoposebi razumljivo. Dne 28. decembra 1935 je izdala kralj. banska uprava v Ljubljani odlok, da se morajo pisati slovenska imena v slovensčini in da je treba izpolnjevati matrice v državnem jeziku. Ali že letu 1934 so naročila župnišča potrebne knjige pri znanem Pavličku v Kočevju, seveda samo nemške! Kralj. banski upravi so pa bili predloženi prepisi teh matic na slovenskih tiskovinah! Prihodnjic več.

Današnja številka »Pohoda« se je zakasnila iz tehničnih razlogov!

Planina pri Rakeku

= Sankcije, ki jih izvaja Jugoslavija proti Italiji, so menda najtežje prizadele logaški srez, akoravno v našem srezu ne pridelujemo nobenih snovi, ki jih te sankcije preprečujejo uvažati v Italijo. Ves srez živi samo od gozda, to je od lesne industrije, ki je tukaj zelo razvita. Gospodarska kriza, ki je ugrabila tudi našo državo in jo stisnila v svojo sredo, je logaški srez še prav posebno udarila s svojo dolgo in kosmato roko. Majhen in siromaški zaslužek, ki je še ostal, so pa sedaj požrle še protisankcije, ki jih izvaja Italija proti nam.

To siromašno ljudstvo pa nekateri lesni špekulantje, ki se jim posreči, da les prodajajo v druge države, izkoriščajo do skrajnosti.

En primer: neki lesni trgovec plača svoje delavce še zmeraj po Din 3-50 na uro. Obljubil jim pa je, če bo lesna trgovina postala le malo bolj živahna, da jim bo plačal po Din 4— na uro.

K temu človeku bi se moralo poslati vse korupcioniste in izkoriševalce našega delovnega ljudstva, da bi se naučili poštenosti in ljubezni do bližnjega ter šeste božje zapovedi.

Neki drugi majhen industrijalec, ki ima svojo lastno parno žago, pa plača svoje lesne delavce po Din 2-50 na uro in pred kratkim časom jim je hotel odtrgati še 50 par. Pri tem pa se je oglašil njegov delavec, ki je bil zaposlen pri polnojarmeriku: »Kaj nam hočete odtrgati, saj že za to plačilo kot delamo sedaj, delamo skoraj zastoj!« Prihodnji dan, ko je prišel dotični delavec na delo, ga je pa podjetnik brez vsakega drugega vzroka in brez vsake odpovedi ter brez plačila za nadaljnjih osem dni, kakor to zahteva zakon, odpustil od dela.

Temu podjetniku bi bilo svetovati, da si vzame za vzgled prej omenjenega. Izgovor, da ne more shajati, najbrž ne bo držal!

Potemtakem ni čudno, da je ljudstvo do skrajnosti obupano in nima skoraj nobenega upanja v boljšo bodočnost. Ljudje so postali brezbržni in so prešli v neko otopelost. Včasih jih še malo razmaje kakšen podzemski hujšak, ki je tukaj tik meje zelo nevaren. Preživljanje jim je skoraj onemogočeno. Zemlja, kolikor jo je na teh kraških skalah, ni rodovitna. V Cerkniški dolini je obdelovanje njiv nemogoče, ker voda, ki tvori slovito Cerkniško jezero, spomladi prekasno ponikne in v jeseni prezgodaj privre na površje. Na planinski ravnini je skoraj isto. Če se par let ne bo čisto požiralnikov, bo tudi tukaj postalo presihajoče jezero. Saj že pri vsakem večjem dežju poplavi Unec celo dolino, ki obsega 8 do 10 km² in potem le počasi odteče. V najboljšem slučaju v 10 do 15 dneh. Letos pozimi je voda pokrivala to dolino skoraj tri mesece in je narastla približno 12 m nad normalo.

V najboljšem slučaju pridelajo kmetje po številu prebivalstva v našem srezu za pol leta živeža. Drugo je treba pa uvažati iz rodovitnejših krajev. Pretečeno leto in letos pa ljudje primanjkujejo živeža nima s čim kupiti. Zato ljudje iz vasi, ki se nahajajo tik meje, kar na splošno tiho-tapijo in to ni nič čudnega. Brezposelnost, pomanjkanje in prazen želodec prisilijo človeka tako daleč, da postavlja tudi svoje življenje na tehtnico.

Če ne bo od nikoder pomoči, bo v par letih lahko kakšen žid kupil ves logaški srez kar od države, ker ljudje ne morejo plačevati davkov.

Javnega dela tukaj letos najbrž ne bomo dočakali tako, da smo skoraj že zapisani poginu. Brezposelnost in lačno ljudstvo

poseda zvečer pred svojimi domovi in se ozira v nebo, če se bo kje pojavila rešilna zvezda. Včasih se pojavi kakšna prav majčkna. A po vsemirju letajo neki nenasični zmaji, ki te zvezde lovijo in jih žro. Žalibog tudi tisto majčkno, ki je bila namenjena za logaški srez.

Preserje

= Blizu nas, nekje ob progi živi železniški čuvaj Miha. Ima kopico otrok, skrbi čez glavo, a srce ima vedno na pravem mestu za našo dobro in pošteno stvar. Poleg tega pa živi v naši lepi vasi še en mož po imenu Matija. Ta pa je bogat posestnik in ob volitvah je postal z združenimi močmi tudi občinski odbornik. Na to svojo poslednjo čast je zelo ponosen in jo zna tudi uveljaviti, kakor se to spodobi. S posebnim veseljem jo uveljavlja seveda nad tistimi, ki ga niso volili. No, in eden izmed mnogih takih upornikov je tudi naš čuvaj Miha.

Dasi vsakega železničarja odstavlja, odpušča in plačuje država, si naš občinski odbornik Matija domišlja, da ima pri tej stvari tudi svojo besedo. Seveda ve, da mu ni mogoče doseči cilja kar naravnost, zato ga skuša doseči po ovinkih.

In tako je poslal Matija zvečer svojega hlapca tja k postaji, da kontrolira Miho, kako zapira in odpira zapornice in tudi sicer streže vlakom. Ker pa Miha vrši svojo službo v redu kot jo je vedno, je bila ta kontrola doslej brez uspeha. Ali Matija ne odneha in še nadalje pošilja hlapca na progo v upanju, da mu bo sreča le mila.

Neko nedeljo popoldne se je zahotelo Matiji, da bi se peljal v Ljubljano. Prišel je na postajo precej pred odhodom vlaka, da bi se pogledal z Miho iz oči v oči. Možato je koračil po peronu gori in doli ter tožil zbranim potnikom, kako je hudo na svetu, češ: »Mi posestniki smo zidali po-

stajo s svojimi žulji, pa ti pride takle Miha in se šopiri po njej kot bi jo on zidal.« No, Miha, ki je slišal te besede, je moral pri-pomniti svoje pomisleke in poučiti odbor-nika Matijo, da železnica ni občinska gmaj-na, kjer bi on imel gospodariti. To pa je spravilo Matijo v precejšnje razburjenje, prišel je kričati ter pri tem rabiti izraze, ki niso ravno v čast njegovemu »visokemu položaju«. Grozil je tudi Mihi, da bo imel kmalu občutiti njegovo moč.

Potniki, ki so bili zbrani na postaji, so se pri tem dogodku prav dobro zabavali. Za zabavo pa je skrbel oblastni Matija še tudi v vozu prav do Ljubljane, kjer pa ni ubral pot na vse v vozu našete instance, ampak je šel zalit svojo jezo v najbližjo gostilno pri kolodvoru.

Št. Vid pri Stični

= V nedeljo, dne 26. aprila t. l. se je vršil občni zbor tukajšnje Strelske družine. Po poročilih funkcionarjev je bil izvoljen z malimi spremembami stari upravni odbor.

Radi neprikladne lege strelišča se je družina odločila preseliti isto na pripravnije mesto, in sicer v bližino postajice Št. Vid pri Stični, kar je vse članstvo sprejelo z zadovoljstvom na znanje. K novemu strelišču je mogoče dostop bodisi peš ali z vozili, dočim je bil do-stop k prejšnjemu strelišču dokaj neugoden in oddaljen. Posebna zasluga za to gre bratu Krašovcu Rudolfu, ki je dal zemljišče za 4 leta brezplačno na razpolago.

V nedeljo, dne 3. maja začne družina z rednim streljanjem na novem strelišču, dne 10. maja t. l. pa priredi jurevanje. Vabijo se vsi člani in prijatelji strelskega športa, da se udeležijo streljanja, ki se bo vršilo vsako nedeljo popoldne, v čim večjem številu in tako pripomorejo družini k uspešnemu delovanju.

GOSPODARSTVO

Uvedba kontrole uvoza

Vendar smo se Jugoslovenci domislili, da moramo, prisiljeni po klirinškem prometu, tudi mi začeti misliti in voditi brige kakor drugi narodi že davno — o tem, kaj in kako se uvažuje in izvažuje ter kam gre naše blago, odnosno od kod prihaja tuje blago k nam.

Koliko in kako silno težko škodo smo vsled te naše dosedanje brezbržnosti doživeli, prebradko občutimo in se lahko prepričamo tudi brez statističnega primerjanja. Delo našega človeka nima nobene cene več in ob velikem denarja smo, ki smo ga prej dostikrat izdajali tako in za približno take in toliko vredne stvari, kakor nekoč Zamorci, ki so belcem dajali zlato in slonovo kost za pisane, steklene kroglice »frnikule«, s kakršnimi se igrajo naši otroci.

S splošno uveljavljenostjo kontingentiranja uvoza smo pripadrali tudi do mednarodnega trgovinskega plačevanja potom klirina (obračunavanja). Denar, oziroma devize so se takorekoč izgubile, izravnavanje plačil se vrši skoraj samo še knjižno. Ta uvedba je bila gotovo koristna za tiste narode, v katerih se vodi resna briga o umestnosti in uspešnosti izvoza in uvoza, dočim so tisti narodi, ki so te stvari prepuščali, da se urejajo same od sebe — pošteno »gori plačali«. Mi, skoraj do onemoglosti iztrošeni siromaki pa smo za-lezli tudi v položaj, da imamo pri neklih narodih velike knjižne terjatve, katerih ne moremo izkoristiti drugače, kot da od njih še nadalje kupujemo karkoli že, samo da pridemo do plačila. Tako smo, četudi siromaki — nehote postali veliki financieri nekim narodom v njihovem preskrbovanju z živežem in raznimi surovinami. Po drugi strani pa smo vse do sedaj mi marsikaj kupovali od drugih narodov, ki od nas niso kupovali ničesar ali pa vsaj tako malo, da to ni pomenilo nič drugega kakor naše stalno, pospešeno siromašenje.

Sedaj tozadevno vendar prihajamo do nekaj reda. Uvoz bo uradno nadziran, določene bodo vrste in količine blaga, ki jih bo

dopustno uvažati in uvoznik bo moral pri Narodni banki iskati tozadevno dovoljenje. To je prav in hvaležni smo vladi, da je prišlo vendar enkrat do tega.

Toda nečesa pogrešamo. Odbor, ki je določen da bo ugotavljal predmete in količine uvoza, se nam zdi premajhen ali prav za prav premalo javen. Sicer še ne vemo, kako se namerava urediti vse poslovanje v podrobnosti, toda želeli bi, da bodi lista uvoznih predmetov in količin absolutno javna in uradna, vsakemu na vpogled ali še boljše — uradno publicirana. Izjem od navedb v tej listi naj ne bi bilo prav nobenih in popolnoma izključen naj bi bil uvoz vsega, kar v listi ne bi bilo navedeno, ako naj še tudi ta nadzor uvoza ne »pohudič« odneso da, kakor se že čujejo glasovi nevernih Tomažev, za prijatelje med seboj ne bi iz tega bilo prav lukrativnih izjem in novih izrednih konjunkturalnih poslov, ako bi se vse delalo tajno. Te misli, ti dvomi, te bojazni se pojavljajo in zmanjšujejo radost vseh poštenih, že tolikokrat razočaranih, ki so se ob zaznanju uvedbe kontrole uvoza prav odkritosrečno razveselili vladnega ukrepa. Zato po dolžnosti napram svoji vesti opozarjamo merodajne činitelje, da razprše dvome in nezaupljivost.

Istočasno se moramo spomniti na vsebino notice, priobčene na drugem mestu našega lista, ki piše, kako si Švicarji urejajo ne samo gladko vnovčenje, nego tudi dobro ceno za švicarska jajca — na naš račun. Enake stvari se morejo napraviti glede drugih predmetov. Je to nov način za zaščito doma-čih interesov na škodo uvoza in se bo še marsikje prakticiral. Tudi na take pojave bo treba nadvse budno paziti ter storiti uspešne protiukrepe.

Končno bi bilo omeniti, da moramo mi kot notorični siromaki stremeti za tem, da pri državah, naših klirinških dolžnicah kakorkoli dosežemo, da nam večji del klirinških dolgov v zahvalo za že omenjeno financiranje poravnajo z denarjem odnosno devizami, ker v blagu nimamo kaj rabiti odnosno ker ra-

bimo denar. Je to navidezno čudna, morda na prvi pogled nemogoča zahteva, toda nekaj se bo moralo zgoditi. Končno pa, če drugi lahko gazijo svečano sprejete pogodbe, zakaj mi ne bi smeli predlagati in zahtevati nekaj, kar je 100% upravičeno.

Švica ščiti domače cene

+ Že leta 1932. je švica uvedla omejitve glede uvoza jajc, da s tem zaščiti domačo proizvodnjo. Toda v zadnjem času tudi to ni moglo več obdržati primernih cen domačemu blagu. Zato so z novimi predpisi sedaj švicarski uvozniki jajc primorani pokupiti tudi vsa domača jajca, ki jih domači pridelovalci ne morejo sprosti prodati na trgu. Uvoznikom je količina inozemskih jajc, ki jih smejo uvoziti, določena (kontingentirana) in v razmerju kontingenta se jim dodeljuje tudi domača jajca, ki na prostem trgu niso bila vnovčena. Ta domača jajca morajo oddajati nadaljnji porabi obenem z inozemskimi jajci ne samo da pri njih kaj zaslužijo, nego morajo zlasti v času jajčne poplave pri takih domačih jajcih znižati ceno za 1,2 rapa (15—16 para) pri komadu, da grede bolj v denar. Pri tem nastalo izgubo morajo pribiti k ceni inozemskih jajc, torej uvožena jajca podražiti, da domača za nadrobno prodajo pocenijo in se jih toliko bolj gotovo pred inozemskimi spravi v denar. Ceno za prevzem domačih odvisnih jajc odreja poseben uradni nadzor, ki skrbi za to, da se cena domačih proizvodnj ne kvari. Kmetovalce se obenem opozarja, naj perutninarstva ne povečajo.

Znano je, da je šlo vedno veliko naših jajc v Švico. Z uvedbo kontingentov se je tok naših jajc v Švico zelo zavrl. Z zadnjo odredbo prisilnega pribijanja cene na uvožena jajca, smo dobili še eno po glavi. Kolikor bodo švicarski uvozniki pri nas še kaj kupili, je naravno, da bodo naša jajca najmanj toliko ceneje plačevali, kolikor bodo pri švicarskih imeli izgube. Poleg zmanjšane možnosti vnovčevanja, dobimo torej tudi — še posebej, izvenkonjunkturalno zmanjšano plačilo. Temu se moramo

upreti in odrediti enake protiukrepe na švicarskem blagu, ki prihaja konkurirat našim izdelkom. Ali pa bomo tudi v tem primeru uradno švicarsko pomoč švicarskemu pridelovalcu, kar molče plačevali — mi?!

Konzum jajc v Nemčiji

Hladilniška jajca v Nemčiji v letu 1936 ne bodo cenejša kot lani. Tako se zatrjuje. Izgleda, da se misli Nemčiji za jajci sedaj založiti, ko bodo poceni. Sveža jajca pa se utegnejo podražiti in priti na stopnjo nekakega poslastila in ne več samo živila.

Manj premožni se bodo na jesen in zimo morali sprijazniti s tem, da bodo porabljali samo hladilniška jajca.

To priobčujemo kot pendant k švicarski uredbi prometa z jajci, ker pričakujemo, da utegne Nemčija tudi pri nas (poceni) nakupovati.

Uvedba obvezne kontrole mlečne storitvenosti

O tem smo pisali že v eni prejšnjih števil. Kakor so doslej to kontrolo vršila mle-karska društva, katerim so se pridelovalci prostovoljno podvrgli, tako je sedaj v Nemčiji postala obvezna.

Kontrola pa sedaj ne gre samo za tem, da se dožene mlečnost posamezne krave, nego da se dožene tudi vsebina tolsče v mleku in s tem potem primerne selekcije i. dr. dvigne kakovost mleka.

Kot glavni pooblaščenec za vprašanja te kontrole je imenovan baron Gumpenberg, katerega prva odredba je, da se ima kontrola začeti takoj in se ima stopnjevanje korakoma po točno določenih okrožjih.

Pri nas se celo prostovoljna kontrola potem tozadevnih društev le malokje vrši. Vsaka natančnost, točnost in strogost pa vendar ni samo v korist porabnika, nego še toliko bolj v direktno korist živinorejca in v korist izboljšanja živinoreje ter mlekarstva.

Tudi pri nas naj bi se vedelo to.

Čuvajmo Jugoslavijo!

NAŠA GOSPODINJA

uporablja za pranje
perila vedno le

Hubertus mila

in

Perion pralni prašek

ker sta kvalitetna
domača izdelka!

VSI

si želimo konca nepovoljnega stanja na denarnem trgu in iz tega izvirajoče gospodarske krize! Priznanje, ki ga po vsej državi uživa slovensko denarništvu, temelji zlasti na vzorni urejenosti naših hranilnic, na gospodarnosti in vztrajnosti slovenskih hranilcev, ki so svoje denarne zavode dvignili do takega ugleda in pripomogli domovini do blagostanja!

Pomagajmo si sami!

Vlagajte svoje prihranke, vir blagostanja, v domači največji denarni zavod, to je

Mestna hranilnica ljubljanska
V LJUBLJANI